

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

9. De sanctis desideriiis, & quantum juvent ad divini amoris
consecutionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

S. Francisci nomen dederat, in quo orationi & contemplationi impensè addictus, & à Deo singularibus donis affectus fuit, ut sæpè extra se raptus etiam sublimis in aère confisteret, quam ob causam vanæ gloriæ vitandæ gratiâ secretiores recessus adamabat. Romam tamen cum religionis ergò venisset, & in celebri conventu, quem Ara Cæli nominant, mensæ assideret, piæ cuiusdam lectionis auditione extra se abreptus, & amoris divini violentâ flammâ succensus, in altum elevatus est ad supremam muri altitudinem ubi imago B. V. affixa erat, quam tangens brachijs in crucem distensis mansit immobilis. Aderat tû B. Joannes Capistranus, qui rei admirabilitate percussus, partem Religiosorum misit ad templum, ut Deo coram V. Sacramento de tanto beneficio fratri concessio gratias agerent: ipse in Refectorio substitit, ut videret, quòd res evaderet. Erat tum Romæ Summus Pontifex Eugenius quartus, qui re intellectâ Justinum accersit, eumque gratiosè, & honorificè excipit, & familiari colloquio habito cum amplexu plurimis auctum gratijs dimittit. Inflavit superbiâ hominem tanta Pontificis benevolentia, & quia orationi mortificationem animi hæctenus non junxerat, in extremæ miseriæ voraginem præcipitem dedit, Ubi ad cœnobium re-

dijt, advertit animum divino instinctu ad hanc in misero fratre mutationem B. Capistranus, eumque compellans: Frater mi, ait, sanctus è Cœnobio ad Pontificem jeras; sed inde Diabolus redijsti. Contempsit monentem tumidus, & arrogans, ac in dies deterior factus, atque ob alteri vulnus inflictum in carcerem conjectus, ac inde evadens, & vagus, atque iterum ergastulo inclusus in sua pertinacia diem clausit extremum.

CAPUT IX.

De sanctis desiderijs, & quantum juvent ad divini amoris consecutionem.

Non desunt nostrâ ætate, qui cum Hierotheam à B. Dionysio dilaudari audiunt, quòd divina pateretur, atque à Mysticis Theologis orationem quietis & silentium suspensionemque potentiarum laudibus efferrî; in eam venerunt sententiam, ut dicerent homini in Oratione nihil profus agendum, neque permittendum, ut intellectus & voluntas illo tempore actum aliquem exerceant; abijciendas, & in nihilum redigendas utriusque istius facultatis operationes; expectandum Dei illapsum, & tamdiu cum silentio in eius consistendum præsentia, donec

Quam graviter errent, qui meditatione negligunt

donec

donec ipse in nobis sine nobis agat. quæ omnia non satis à quibusdam sanè intellecta non parum damni multis attulerant.

Primò enim inde manavit apud aliquos orationis, quæ ratiocinando instituitur (quæ Sancti plerique familiariter usi ad magnum sanctimonix gradum pervenere) non parva contemptio: manavit etiam despectus nonnullus orationis vocalis, à multis tanta cum utilitate usurpata; adeò ut rosarium percurrere, & similibus precatiunculis tempus impendere, dicerent occupationes esse imperfectorum.

Secundò hoc prætextu serpsit apud inertes & desidiosos, quoddam otium, ut vocant spirituale, in quo dum nihil boni agere volunt, & malis cogitationibus vagisque aditum dumtaxat præpedire conantur, varijs se aberrationum mentis, & ariditatum exponunt periculis, quia subministratis à Deo potentijs uti nolunt; sed potius hortulanum segnem imitari, qui pluviam de celo expectans, obstinatiùs illà deficiente brachijs ad hauriendam è puteo uti non vult, fructuque ac voluptate dominum suum privat, quem ex bene culto & sollicitè irrigato horto decerperet.

2. Præterea si audiamus Magistram orationis S. Teresiam; à vitio præsumptionis & arrogantix

1; laborat
superbia.

non longè abesse eum arbitratur, qui tam excelsæ orationis donò se dignum existimat, & ad illud aspirat non vocatus, quem admodum damnaremus illum famulum, qui à viro nobili ad obsequium, famulitiumque admissus, vellet cum domino amicisque invitatis eidem mensæ accumbere, paricū illo vini portione, epulisque delicatioribus commensari, cum tamen ad aquæ aut cerevisiolarum potum cibosque viliores esset ablegandus. Ipsa certè S. Teresia viginti duobus annis cum ariditatis mentis inter orandum conflictata, ita se semper intra modestiæ cancellos continuit, ut ad illos sublimes orationis volatus aspirare non auderet, seque adeò parvi duceret, ut quæ de Deo ne cogitare quidè digna foret, magnique beneficii haberet loco, ad Dei præsentiam admitti, & continuo tanquam indignam non repellit.

Non defunt inter Theologos, qui hanc otij & quietis affectationem nimiam peccati alicuius condemnent; cum enim Deus optimus nos facultatibus ad ratiocinandum necessarijs instruxerit; qui ijs, ut par est, uti negligit, videtur Deum tentare, & ab eo miraculum exigere: etsi enim, ut ajunt, locis probari potest; ad eius tamen præsentiam aspirantibus non eadem se sponione obstrinxit, ut nimirum pacis cogitationes infunderet;

3. Et miraculum peccati sine necessitate. Vaquez 1. 2. d. 187. 9. Suave de gra. Lusa Medina.

4. Sano sensu de doctrina hinc intelligenda.

funderet, infestantes & impediētes amoveret, & ad quietam secum consuetudinem ac familiaritatem admitteret: neque enim hæc ad salutem consequendam necessaria sunt, uti solet esse gratia conversionis: imò nonnullos etiam sanctitate in Ecclesia conspicuos fuisse existimant, qui toto vitæ decursu cogitationum pacem non sunt assecuti, Deo, post molestissimam cum illis pugnam hoc demum beneficium illis in cælo reservante.

Neque hæc ita accipiendæ sunt, quasi ipsa orationis fundamenta vellem convellere; quis enim tam rudis est & ignarus, qui nesciat quantum ad bonam orationem interfit, quod Scriptura sacra, quod SS. Patres, quod Cassianus inculcat, antè ad eam quàm accesseris, cogitationibus silentium indicare, & te in Dei contuentis, amantis, & adjuvantis conspectu filtere: ibi fidei simplicis oculo sese ut atomum in sole, aut pisculum in mari, ita Dei immensitate circumfusum intueri, amorem eius, & benevolentiam, ac desiderium, quo redamari à nobis efflagitat, pensulatè expendere, & sub tantæ Majestatis tam admirabili dignatione in nihilum quodammodo redigi, ac præ reverentia veluti obmutescere, & stupore quodam admirationeque defixos; ibique tam diu gradum figere, donec animus pabulum aliquod & alimentum

aliunde quæritans ad puncta, quæ antè consideranda sibi præfixerat, suaviter delabatur. Hæc qui fecerit, & in principio orationis hoc totius ædificij fundamentum jecerit, habet sanè quo & Dei gratiam, & sibi fructum aliquem possit promittere: Hic nos perversum otium, & quietis nomine palliatâ desidiam exagitamus, & carpinus, & ardentia amoris divini desideria sæpius cum animi tranquillitate repetita magnam salâ lam obtinendum vim habere dicimus: ad id nos sacræ literæ exstimulant, provocant Sanctorum exempla, & utilitas ingens inde consecuta hanc à Spiritu sancto viam institutam, & probatam esse demonstrat. *Concupiscite*, inquit ipse, *sermones meos*. Et quare quæso ad concupiscendum invitas? quia, inquit, *concupiscentia Sapientia ducit ad regnum perpetuum; regnum scilicet amoris & charitatis*. Quare quæso S. Petrus nos ad similitudinem infantium excitat ad lac concupiscendum, nisi quia vult in nobis paria divini amoris ardere desideria, qualia in infantium corculis intuemur, dum sitibundi ad mamillas maternas feruntur: quibus antea Christus non modicum levamentum, sed saturitatem ad promisit, dicens: *Beati qui esuriunt, & sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur*.

In hisce verò desiderijs ita dies

Cc

&

3.

Ferventia
Sanctorū
desideria.

& annos consumpsere viri desiderij, ut eorum scripta vix manibus versare possis, quin pari cum illis desideriorum æstu incalescas. Quā frequenter, & magno cordis ardore ea auribus nostris ingeminat Regius Propheta, qui jam ad instar cervi ad fontes prope-rantis ad Deum anhelare se describit, jam oculos capitis, & animi ad cælum levasse, jam sibi lachrymas die, noctuque ad instar panis pro alimento fuisse, jam præ desideriorum magnitudine contrahiisse declamat; quas desiderantis animi flammæ tanti ducebat, ut cum illas se remittere perentis- ceret, novis illas ardoribus excitaret: *Concupivit*, inquit, *anima mea*

Psal. 118.

desiderare justificationes tuas in omni tempore: quasi diceret noluisse se tempus ullum huius desiderij vacuum prætermittere; desiderij, inquam, voluntatis divinæ exequendæ, quæ est divini amoris occupatio facile princeps, Salomon filius eius vestigiis paternis insi- stens: *Optavi*, inquit, *& datus est mihi sensus*. additque se supra opes, & honorem & gloriam, supra san- nitatem & pulchritudinem, supra omnia mundi desiderabilia expeti- sse sapientiam Dei, hoc est sapi- dam ab amoris gustu. Dei cog- nitionem: atque utinam in huius- modi desiderio ad mortem usque pe- rennasset! *Isaias* Deo plenus & Propheta verè entheus, quasi de-

Sap. 7.

siderijs suis dies non sufficerent, in illis etiam noctes consumit: *Animæ mea*, inquit, *desideravit te in nocte*. Danielis desideria celebra- vit, & sigillo cælesti approbare vi- sus est Angelus, dum *Virum deside- riorum* cum appellat, & votorum compotem facit. Quid de Chri- sto Domino dicemus, qui non tantum totus desiderabilis, & collium æternorum, hoc est ani- marum exaggeratæ sublimisquæ sanctitatis, appellatur desiderium; sed ipse inflammatissimis deside- rij propemodum consumptus, se coarctari constringique procla- mat: *Quomodo coarctor*, inquit, *& desiderio desideravi*, & in cruce Sitio, aliaque similia velut flam- meas voces è pectoris fornace prorumpentes mortalium auribus insonat, ut desideriorum suorum magnitudinem testatam faciat.

Videamus nunc, quæ fructuum ubertas ex his desiderijs efflorescat. *Cum tibi*, inquit Nazianzenus, *nullo labore rei expetita compotem fieri liceat, quæ tandem stultitia est donum in aliud tempus rejicere? Si- tientes venite ad aquas, & qui non ha- betis argentum, ite, & emite, ac vinum nullo pretio persoluto bibite. O- ingentem benignitatis promptitudi- nem! & facilem contrabendi rationem! hoc bonum solâ voluntate venale tibi proponitur, desiderium ipsum boni, in- gentis pretij loco habet. Sirit se sitiri, bibere cupientibus potum præbet, cum*

Cap. 26.

6.
Eorum
fructu.
Orat. 40.

7.
Quomo-
do illa
temperet
Deus.

ab

ob eo beneficium petitur, beneficio afficitur; jucundius dat, quam alij accipiat. Quid quod S. Augustinus desiderijs ardentibus tantum tribuat ut eos præcursores & fontes faciat eorum bonorum, quæ electis suis Deus impertit. Sitio, ut in peregrinatione, sitio in cursu, satiabor in adventu. Nec dolendum est, si fructus iste desideriorum amcenissimus non continuò colligatur: Desiderium, ait, differtur, ut crescat; crescit, ut capiat: non enim parum aliquid daturus est Deus desideranti, aut parum exercendus est animus ad capacitatem tanti boni: non aliquid quod fecit, daturus est Deus, sed seipsum, qui fecit omnia: ad capiendum Deum diu exercere. & quod semper habiturus es, diu desidera. Imò cum tam magnus, & tam excelsus sit Deus, ampliandus, & dilatandus est locus, in quo recipi potest. Desiderium, inquit idem, sinus est cordis; capiemus, si desiderium quantum possumus extendamus.

Quàm hoc facile est anima mea! dicunt quidem homines; Dicit nihil facilius; sed ut optime notat S. Bernardus, id verum est comparatione operis; alioquin visu aliquid facilius est, quam dictu, & cogitatu, ac desiderio, quàm utroque: cor nostrum ad instar fontis perennis, in cogitationes & desideria varia mirâ facilitate continenti & vix interruptâ scaturigine diffuere sentimus:

atque utinam perpetuò fluxu dirigerentur in Deum! utinam in hoc imitemur S. Franciscum, qui cum voluntariè pauper, corpus tantum & animum haberet ad oblationem Deo faciendam residua; corpus immolabat Deo per rigorem jejunijs, spiritum per ardorem desiderij: utinam essemus ex ijs sitientibus, quibus Deus promittit aquas vitæ, & quidem gratuitas: ait enim: Ego sitiens dabo de fonte vite gratis; hinc quidem per inter-

S. Bernar.
in vita.

Apoc.

Miris modis hæc in nobis desideria excitat, & alit Deus; subtrahit se, differt dare, ut, quod notat S. Bernardus, impleatur illud in nobis: Desideria dilata crescunt.

Rogabat Deum S. Gertrudis pro sanctimoniali, quam malè habebat, quod minus ardoris & devotionis die quo ad sacram Synaxim accedendum erat, quàm alijs temporibus persentisceret. Respondit Christus id à se consultò fieri: alijs enim diebus, inquit, cum homo se per occasionem cõmunionis non excitet, nisi à me

Ce. 2 sub-

7. d. 4.

7. d. 8.

7.

Quomo-;

do illa

temperet

Deus.

submissis igniculis ad amorem accenderetur, perpetuo gelu torpesceret: ubi vero ad Sacrosancta mysteria ex instituto accedendum est, & gratiam sensibilem subtrahatur electorum corda se bonis desiderijs sursum attollere, & profundâ demissione in nihilum suum se conantur abijcere, atque hic conatus mihi illos sæpè reddit magis acceptos, quàm si sensibili devotione circumstuerent.

8.
Quid in
ijs cavendum.

Impetus.

In eius vi-
sâ 6, 24.

In his tamen desiderijs exercendis duo extrema vitanda sunt: Unum nimius impetus, alterum torpor: illi enim turbant, & animi pacem pessumdant; ut Franciscus Sales nimijs desiderijs anhelantem ad mundi fugam & Religionis habitum capessendum monuit: atque ipsa S. Terefia etsi in illis desiderijs quæ à Deo in animam immittuntur, non esse periculum excessus asserat, quantumcumque effervescent; peccari tamen posse dum de nostro nimios aliquos impetus adjungimus, qui à dæmone vel lædendæ valetudini, vel captandæ apud homines per externas demonstrationes gloriolæ furtim immittuntur. Insignis est hæc super re Patris Balthazaris Alvarez ad Ordinis S. Augustini Religiosum Epistola, ex qua decerpendum duxi, quod sequitur: Non vellem videre te, inquit, profectus tui, & spiritualium interiorum sensuum tam cupidum, ut

eorum desiderio turbari te patiaris, pacisque & internæ quietis jacturam facias: scriptum est enim; Depone concupiscentiam, & invenies requiem: pone finem desiderijs, nisi velis torqueri: quod nisi feceris, ipsamet desideria erunt tui carnifices, & instrumenta quibus dæmon plures tibi adferret molestias, & turbationes quàm sint in aëre atomi: permitte te Deo, & amorem, quem erga illum habes, perfectâ tunc eius voluntate conspiratione testatum facito, sive parum, sive multum, sive nihil tibi largiatur; tibi que persuade gratiorem te illi futurum in pacifica tua & hilari paupertate; quàm si menti tuæ propositam perfectionem adipiscerere: famulatus es hæcenus Deo tuo arbitrato, nunc eius ductum tuo abdicato humiliter sequere: tuum profectum illi committe; seu velit aliquid addere, seu auferre, eius voluntati totum te consigna, neque impedimentum à defectibus tuis non spontaneis & affectatis pertimesce, quandoquidem præcedentes tuæ culpæ multò majores non obstiterint quò minus ea, quibus nunc fruere, beneficia tam cumulata tibi conferret.

Aliud extremum in his desiderijs exercendis est languor quidam, & torpor animi, quo vel ipsam desiderandi molestiam fugimus, vel si aliquid concipimus, tam

9.
Et torpor.

tam tepidè volumus, ut sagitta
straminea potius dici debeat, quàm
telum aliquod ignitum, quod nu-
bes penetret, & cordi Christi in-
figatur. Sunt qui sanctis desiderijs
inflamari videntur quidem, sed
parum constanter: diceret deside-
ria esse similia palæ accensæ, quæ
citò extinguitur; aut floribus ar-
borum intempestivis, qui nun-
quam nodantur in fructus, exi-
guoque vento decussi terræ ad-
miscuntur; vel foeminis invalidis,
quæ foetus rarò provehunt ad
partum; sed præmaturis parturi-
tionibus & abortivis tumulos im-
plent.

10,
Tria re-
quirun-
tur.

Ad aliquid sancti desiderij per-
fectionem tria requiruntur. 1. Ut
sit ardens. 2. Constantis. 3. Efficax;
pacificum tamen & tranquillum,
& cum magna ad Dei arbitrium
conformatione atque fiducia: nõ
est opus in cordis motus sensibi-
les aut palpitationes abeat, non
crumpat in voces aut suspiria; sed
superiorem hominis partem oc-
cupet, voluntatem inflammet, à
rebus perituris abducat, & in
Deum solum transferat; non hinc
adrepit unum si, non inde se in-
gerat unum sed, quod desiderij
tranquillum ad cælestia volatum
interturbet. Massæum S. Francisci
Socium mecum aspice, & imitare.
Audierat ille aliquem esse, qui ta-
meti virtutibus eximjis alijsque
Dei donis esset ornatissimus, tantã

tamen animi demissione erat præ-
ditus, ut se omnium mortalium
nequissimum existimaret: exarsit
continuo tantæ humilitatis obti-
nendæ desiderio Massæus, & ad
Deum conversus: Domine, ait,
hoc spiritu principali, & solido
virtutum fundamento me confir-
ma, & istud perfectæ humilitatis
donum mihi concede, quod do-
nec à te obtinero, nunquam
perfectè laboro. Non restitit ad
primam postulationem; iteravit
incessanter, in cellula, in solitu-
dinè, cum suspirijs, & corporis
maceratione; donec tandem syl-
vam ingredienti, dixit: Frater
Massæ, quid vis dare ad hanc
gratiam obtinendam? & ille: Do-
mine, inquit, dabo oculos capi-
tis mei. & Dominus ad eum:
Ego volo deinceps & oculos
tuos, & istam gratiam habeas:
atque exinde tantam vir sanctus
est affecutus animi demissionem,
ut nihil illo humilius, nihil ab-
jectius videretur.